

EUROPEUM BRIEF ON COVID-19

Eurozóna se dohodla na prvním opatření proti krizi způsobené Covid-19

Vít Havelka

- **Po několika neúspěšných summitech ministrů financí eurozóny se skupině podařilo dohodnout na prvním opatření zaměřeném na potlačení ekonomických následků způsobených epidemií COVID19. Země se podepsaly pod plán, v rámci kterého by mělo být k dispozici přibližně 14 bilionů CZK – 5 bilionů v podobě půjček Evropské investiční banky, přes 6 bilionů CZK z Evropského stabilizačního mechanismu a 2,6 bilionů v rámci programu SURE Evropské komise. Téma společných dluhopisů Eurozóny, které byly navrhovány Itálií, Španělskem a Portugalskem, bylo nakonec ponecháno k diskuzi premiérům a prezidentům evropských zemí. Ti by se měli sejít 24. dubna 2020.**

Skutečnost, že se ministři financí eurozóny byli nakonec po dvoutýdenních rozepřích schopni dohodnout, lze jednoznačně považovat za nejdůležitější zprávu čtvrtěční schůzky. Dali tím najevo, že evropské státy jsou stále schopné spolu navzájem komunikovat a také se dohodnout na řešení společných problémů. Zároveň s tím se zdá, že evropské instituce se otřepaly z prvotního šoku způsobeného koronavirem a začaly se soustředit na řešení následků celoevropské karantény. Stalo se něco, co mnozí považovali za nemožné jen několik týdnů nazpět.

První vlašťovka jaro nedělá

I přes úspěch jednání je důležité zmínit, že dohodnutý balíček opatření není v porovnání s evropským HDP příliš velký a může se později ukázat jako nedostatečný pro řešení problémů evropské ekonomiky. Je také otázkou, zdali se podařilo ministrům financí eurozóny vyslat dostatečně silný signál směrem k jižní Evropě, že evropská solidarita je stále funkční koncept. Již v sobotu se premiéři Portugalska a Itálie nechali slyšet v tom smyslu, že uzavřená dohoda je teprve začátkem a je třeba se dohodnout na dalším postupu tak, aby Evropané začali opět věřit v to, že Evropská unie je fungujícím společenstvím pro každého. Naproti tomu nizozemský ministr financí opět potvrdil, že

Nizozemí nikdy nebude souhlasit s celoevropskými dluhopisy.

At' už tento spor dopadne jakkoliv, je jasné, že diskuze o dalších balíčcích budou pokračovat. Současná dohoda umožnila členským státům eurozóny získat čas, než přijdou s novým a trvalým plánem, jak resuscitovat evropské hospodářství. Závěrečná deklaráce ministrů financí vágně specifikovala nový fond, jehož konkrétní podoba by měla být domluvená během dalších summitů. Stejně tak je jisté, že dojde k diskuzím o tom, jak by měl vypadat nový víceletý finanční rámec platný od roku 2021.

Již dnes je zjevné, že se dočkáme staronových sporů o to, jak by Evropa měla reagovat na krizi způsobenou COVID19. Není však jasné, nakolik tyto diskuze ovlivní podobu evropské integrace. Pokud bychom se podívali do historie, je ale asi nejvíce pravděpodobné, že nakonec dojde k řešením, která budou všeobecně přijatelná a prospěšná.

Dohoda je v zásadě dobrou zprávou pro ČR

Ačkoliv není Česká republika členem eurozóny ovlivní nová dohoda i českou ekonomiku. Zprv je nyní jasné, že kvůli svému nečlenství v eurozóně nedosáhne ČR na část alokovaných peněz. Jedná se o zhruba 6 bilionů

korun z Evropského stabilizačního mechanismu, který je určen výhradně pro země platící společnou měnou. Většinu výdajů zaplacených v souvislosti se zdravotní krizí si tak ČR bude muset platit ze svého. Na část peněz však i tak dosáhne, stejně jako již dostala příspěvek 30 miliard korun z evropského rozpočtu – tedy peněz, které měla již slíbené, ale velmi pravděpodobně by je nebyla schopna vyčerpat do konce současného víceletého rámce.

Zadruhé se zdá, že eurozóna se stala hlavní platformou pro řešení, která budou aplikována na celou Evropskou unii (jako třeba víceletý finanční rámec). Je proto škoda, že Česká republika se sama svým odmítavým postojem k euru ocitla v pozici, kdy nebude sedět u stolu, kde se dohaduje hlavní podoba odpovědi Evropské unie a bude tak nucena pouze reagovat na něco, co bylo předem dohodnuto. Díky tomu se dá očekávat, že se eurozóna bude nadále intenzivněji integrovat a vytvoří cosi jako tvrdé jádro Evropské unie. Je možné, že Češi sami brzy poznají, jak nepříjemné je sedět v předsálí, zatímco ostatní jednájí o věcech, které je samotné ovlivní. Ideální by bylo, kdyby tuto zkušenost následně použili k přehodnocení svého

přístupu ke členství v eurozóně a Evropské unii jako celku a společnou měnu přijali.

Možná se z předchozích odstavců může zdát, že uzavřený kompromis je špatnou zprávou pro Českou republiku – opak je však pravdou i přes zmíněné problémy. Česká ekonomika je velice úzce svázána s eurozónou a jakékoliv její šokbrnutí je velmi rychle cítit i v České republice. Proto by čeští politici měli dohodu ministrů financí eurozóny přivítat a podporovat. Převládající nadšení mezi českými euroskeptiky, že EU a eurozóna je na pokraji kolapsu, se dá považovat za tancování na palubě Titaniku.

Z důvodů ekonomického propojení je jednoznačně v zájmu České republiky, aby se každý jednotlivý členský stát EU z krize rychle vzpamatoval. Pouze v takovém případě je možné očekávat, že Česká republika bude nadále prosperujícím státem konvergujícím se západní Evropou. Toto je důležité mít především na paměti, pokud si uvědomíme, jak nekonstruktivním způsobem probíhá politická diskuze o Evropské unii od počátku koronavirové krize.

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Spolufinancováno v rámci programu Evropské unie „Evropa pro občany“